मंत्रालयात अभ्यागतांना व वाहनांना प्रवेश देण्याबाबत सुधारित मार्गदर्शक सूचना.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन निर्णय क्र. पीईएस- ४२१/प्र.क्र.१०८/विशा-४,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दि.१२ ऑगस्ट, २०२५

वाचा :

१.शासन निर्णय, गृह विभाग क्र.पीईएस-०४२१/प्र.क्र.१०८/विशा-४, दि.२४.१२.२०२१
२. शासन निर्णय, गृह विभाग क्र.पीईएस-०११७/प्र.क्र.३२/विशा-४, दि.२४.०३.२०२५
३. शासन निर्णय, गृह विभाग क्र.पीईएस-०११७/प्र.क्र.३२/विशा-४, दि.११.०८.२०२५

प्रस्तावना-

मंत्रालयात अभ्यागतांना व वाहनांना प्रवेश देण्यासंदर्भात शासनास प्राप्त झालेल्या सूचना/निवेदने, त्याचप्रमाणे संदर्भीय शासन निर्णयानुसार काम करताना आलेले अनुभव तसेच मंत्रालय सुरक्षा प्रकल्प फेज-२ प्रकल्पांतर्गत Visitor Management System प्रणाली विचारात घेवून सुधारीत मार्गदर्शक सूचना विहित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

संदर्भाधीन शासन निर्णय क्र.१ अधिक्रमित करुन मंत्रालयात अभ्यागतांना व वाहनांना प्रवेश देण्याबाबत पुढीलप्रमाणे सुधारीत मार्गदर्शक सूचना विहित करण्यात येत आहेत.

अ) मंत्रालयाच्या आवारात वाहनांना “पार्किंग पास” देणेबाबत:-

खाली नमूद केलेल्या पदांवरील व्यक्तींच्या वाहनास (प्रत्येकी एक) मंत्रालय तसेच नवीन प्रशासकीय भवनाच्या मुख्य प्रवेशव्दारातून प्रवेश तसेच त्या वाहनास मंत्रालयाच्या आणि नवीन प्रशासकीय भवनाच्या आवारात उभे करण्यासाठी “पार्किंग पास” अनुज्ञेय राहील.

१. मा.राज्यपाल
२. मा.मुख्यमंत्री
३. मा.उपमुख्यमंत्री
४. मा.मुंबई उच्च न्यायालयाचे मुख्य व इतर न्यायाधीश
५. मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद
६. मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा
७. मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधान परिषद
८. मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधान सभा

९. सर्व मा.मंत्री व राज्यमंत्री (विद्यमान)
१०.मा.उप सभापती, महाराष्ट्र विधान परीषद
११.मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा
१२.मा.महापौर, बृहन्मुंबई
१३.मुंबईचे मा.नगरपाल
१४.महाराष्ट्र शासनाच्या विविध महामंडळावरील अध्यक्ष (सर्व) (मंत्री पदाचा दर्जा असलेले)
१५.अध्यक्ष, वैधानिक विकास मंडळ (सर्व)
१६.मा.महाअधिवक्ता, मुंबई उच्च न्यायालय
१७.मा.लोक आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य
१८. मा.उप लोकआयुक्त, महाराष्ट्र राज्य
१९.मा.राज्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य
२०.मा.आयुक्त, राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र राज्य
२१.मा.आयुक्त, महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क आयोग, महाराष्ट्र राज्य
२२.मा.माहिती आयुक्त, बृहन्मुंबई
२३.मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
२४.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन
२५.मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव (सर्व)
२६.मुख्य निवडणूक अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
२७.पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य
२८. पोलीस आयुक्त, मुंबई
२९.आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका
३०.मा.प्रधान सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, महाराष्ट्र
३१.अपर पोलीस महासंचालक दर्जाचे अधिकारी (सर्व)
३२.केवळ मंत्रालयीन विभागातील दिव्यांग अधिकारी/कर्मचारी यांचे दुचाकी वाहन

ब) <u>वाहनांना “ड्रॉपिंग पास” देणेबाबत:-</u>

खाली नमुद केलेल्या पदांवरील व्यक्तींच्या शासकीय/कार्यालयीन वाहनास (प्रत्येकी एक) मंत्रालय तसेच नवीन प्रशासकीय भवनाच्या प्रवेशव्दारातून प्रवेश अनुज्ञेय राहील. अशा वाहनांस “ड्रॉपिंग पास” अनुज्ञेय राहील. मात्र या वाहनास मंत्रालयातील तसेच नवीन प्रशासकीय भवनाच्या आवारात वाहन उभे करणे (पार्किंग) अनुज्ञेय नसेल.

१. मा.खासदार व मा.आमदार (सर्व विद्यमान)
२. मा.मुख्यमंत्री/उप मुख्यमंत्री/ मंत्री /राज्यमंत्री यांच्या कार्यालयातील कार्यालयीन/ शासकीय वाहने
३. मंत्रालयीन विभागांची कार्यालयीन वाहने (सर्व)
४. महाराष्ट्र शासनाच्या अख्यत्यारीतील विविध कार्यालयातील भा.प्र.से/भा.पो.से./भा.व.से संवर्गातील अधिकारी यांची कार्यालयीन वाहने.
५. केवळ मंत्रालयीन विभागातील उप सचिव व सह सचिव संवर्गातील अधिकारी तसेच दिव्यांग अधिकारी/कर्मचारी यांचे चारचाकी वाहन.

<u>अटी व शर्ती:-</u>

१. उपरोक्त “अ” व “ब” येथे नमुद वाहनांवर चिटकविण्यासाठी प्रवेशपास मिळावा याकरीता संबंधित पदावरील व्यक्तींने अथवा त्यांच्या कार्यालयाने विहीत नमुन्यात मध्ये अर्ज सादर करणे आवश्यक असेल.

२. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र. शापसे-३४२० /प्र.क्र. ५४ /का. ३१, दि.१०.०८.२०२० अन्वये शासकीय कार्यालयांना वाहन पुरविण्यासाठी खाजगी पुरवठादार नेमण्यात आले आहेत. अशा पुरवठादारांकडून किंवा इतर कोणत्याही वाहन पुरवठादाराकडून करारावर उपरोक्त “अ” आणि “ब” येथे नमुद केलेल्या पदांवरील व्यक्तींना वाहन पुरविण्यात आले असल्यास त्या वाहनास “अ” अथवा “ब” मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे पार्किंग अथवा ड्रॉपिंग पास अनुज्ञेय असेल. मात्र, ते वाहन संबंधित व्यक्तीच्या वापरात आहे असे त्या पदावरील व्यक्तींने स्वत: अथवा त्यांच्या कार्यालयाने प्रमाणित करणे आवश्यक असेल.

३. विद्यमान खासदार व आमदार महोदयांना त्यांच्या वापरात असलेल्या केवळ एका वाहनास ड्रॉपिंग पास अनुज्ञेय राहील.

४. दिव्यांग व्यक्तींच्या चारचाकी/दुचाकी वाहनांस प्रादेशिक परिवहन विभागांचे दिव्यांगाचे वाहन (Adapted Vehicle) असे प्रमाणपत्र दिलेले असणे आवश्यक असेल.

५. मंत्रालय प्रवेशाकरीता पार्किंग/ड्रॉपिंग पास देण्यात आलेल्या वाहनांत सदर पासधारक व्यक्तीशिवाय इतर कोणत्याही व्यक्तीस मंत्रालय प्रवेश करण्यास प्रतिबंध असेल.

क) इतर शासकीय विभाग/कार्यालयातील शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांना मंत्रालयात प्रवेश देणेबाबत:-

१. माजी आमदार व खासदार यांना विधानभवनाने दिलेल्या ओळखपत्रांच्या आधारे मंत्रालयात थेट प्रवेश देण्यात येईल. तथापि, त्यांना आपला तपशिल विधानमंडळामार्फत माहिती व तंत्रज्ञान विभागाकडे नोंदविणे आवश्यक असेल व त्यानंतर माहिती व तंत्रज्ञान विभागामार्फत वितरीत मंत्रालय RFID CARD आधारे Facial Recognition प्रणालीव्दारे त्यांना प्रवेश बंधनकारक राहील.

२. विधानमंडळ येथील कार्यरत शासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांना त्यांचे ओळखपत्र दर्शनी भागावर लावल्यानंतर त्या आधारे मंत्रालयात प्रवेश देण्यात येईल. तथापि, त्यांनी आपला तपशील विधिमंडळामार्फत संचालक, महिती व तंत्रज्ञान विभागाकडे उपलब्ध करुन देणे आवश्यक राहील, व त्यानंतर RFID CARD च्या आधारे Facial Recognition प्रणालीव्दारे त्यांना प्रवेश बंधनकारक राहील.

३. या व्यतिरिक्त उर्वरित शासकीय अधिकारी व कर्मचारी यांना कोणत्याही कामाकरीता मंत्रालयात प्रवेश हवा असल्यास त्यांना DigiPravesh या ऑनलाईन ॲप आधारित प्रणालीव्दारे मंत्रालय प्रवेशपास घेऊन मंत्रालयात प्रवेश मिळविता येईल. याकरीता मंत्रालयाबाहेर DigiPravesh App/RFID Card या करीता एक खिडकी उपलब्ध असेल, तेथून RFID Card वितरीत करण्यात येईल. मंत्रालयातून बाहेर जाताना हे RFID CARD सुरक्षा कर्मचाऱ्यांकडे जमा करणे बंधनकारक राहील.

ड) बैठकीसाठी येणाऱ्या शासकीय अधिकारी/कर्मचारी/अभ्यांगत यांना मंत्रालयात प्रवेश देणेबाबत:-

गृह विभाग, शासन निर्णय दि.२४.०३.२०२५ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या मार्गदर्शक सूचना आधारे बैठकीसाठी येणाऱ्या शासकीय अधिकारी/कर्मचारी/अभ्यांगत यांना DigiPravesh या ऑनलाईन ॲप आधारित प्रणालीव्दारे मंत्रालयात प्रवेश अनुज्ञेय आहे.

त्याअन्वये क्षेत्रिय कार्यालयातील अधिकारी व कर्मचारी यांना बैठकीकरीता मंत्रालयात आमंत्रित केले असल्यास, सदर निमंत्रित अधिकारी/कर्मचारी यांचा मंत्रालय प्रवेश व वेळ निश्चित करण्यासाठी संबंधित विभागातील नोडल अधिकारी यांच्या स्वाक्षरीचे बैठक पत्र/सूचना बैठकीच्या किमान एक दिवस अगोदर सायंकाळी ०५.३० वा.पर्यंत DigiPravesh या ऑनलाईन ॲपवर Upload करणे बंधनकारक असेल. बैठकीकरीता संबंधित विभागांनी कमाल दोन पेक्षा जास्त अधिकारी/कर्मचारी उपस्थित राहणार नाहीत याची दक्षता घ्यावी. बैठकीकरीता मंत्रालयामध्ये

संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांची प्रत्यक्ष उपस्थिती आवश्यक नसल्यास त्यांना दृकश्राव्य (VC) माध्यमाव्दारे आमंत्रित करण्यात यावे व अनावश्यक गर्दी टाळण्यात यावी.

इ) सर्व साधारण अभ्यागतांना मंत्रालयात प्रवेश देण्याबाबत:-

मंत्रालयात येणाऱ्या इतर सर्व साधारण अभ्यागतांना मंत्रालयात दुपारी ०२.०० वा. नंतर प्रवेश देण्यात येईल. अशा प्रवेशासाठी त्यांना DigiPravesh या ऑनलाईन ॲप आधारित प्रणालीव्दारे मंत्रालय प्रवेशपास घेऊन मंत्रालयात प्रवेश मिळविता येईल. याकरीता मंत्रालयाबाहेर DigiPravesh App/RFID Card या करीता एक खिडकी उपलब्ध असेल, तेथून अभ्यागतांना RFID Card वितरीत करण्यात येईल. अशा अभ्यागतांनी मंत्रालयात प्रवेश मिळविण्यासाठी आधार कार्ड, वाहन परवाना, पॅन कार्ड इ.शासन मान्य ओळखपत्र सादर करणे आवश्यक असेल. तसेच, सर्वसाधारण अभ्यागतांना प्रवेशासाठी वेळोवेळी लागू केलेल्या नियमांचे अटी व शर्तीचे अनुपालन करणे बंधनकारक असेल. ज्येष्ठ नागरिक व दिव्यांग अभ्यागत यांना रांगेत उभे राहण्यामुळे होणारा त्रास विचारात घेता त्यांना दु.**१२.००** वा. प्रवेश देण्यात यावा, तर दुपारी **२.००** नंतर ज्येष्ठ नागरिक व दिव्यांग अभ्यागत यांचेसाठी स्वतंत्र रांगेची व्यवस्था राहील. तसेच, ज्येष्ठ नागरिक व दिव्यांग अभ्यागत यांनी तत्संबंधीचे वैध प्रमाणपत्र सोबत ठेवणे आवश्यक राहील. वकील व त्यांचेसोबतचे न्यायालयीन लिपिक यांना विविध विभागात अपिल व इतर न्यायालयीन कामकाजाच्या अनुषंगाने वैध दस्तावैज तपासून सकाळी **१०.००** वा.नंतर प्रवेश देण्यात यावा.

च) मंत्रालयात प्रवेश करण्याऱ्या सर्व शासकीय अधिकारी/कर्मचारी व अभ्यागत यांनी मंत्रालयात वावर असे पर्यंत त्यांचे ओळखपत्र/प्रवेशपास दर्शनी भागावर लावणे बंधनकारक राहील. क्षेत्रीय कार्यालयातील शासकीय अधिकारी/कर्मचारी व अभ्यागतांना देण्यात आलेला प्रवेशपास (RFID Card) बाहेर जातेवेळी प्रवेशव्दारावर तैनात असलेल्या पोलीसांकडे परत करणे बंधनकारक राहील, अन्यथा त्यांना मंत्रालयाबाहेर जाण्यास प्रतिबंध करण्यात येईल.

छ) मंत्रालयात प्रवेश दिलेल्या वाहनांनी त्यांना देण्यात आलेला पार्किंग/ड्रॉपिंग पास वाहनाच्या पूढच्या काचेवर सहज दिसून येईल अशा पध्दतीने चिकटविणे बंधनकारक असेल त्याशिवाय, त्या वाहनांना प्रवेश देण्यात येणार नाही. मंत्रालय प्रवेशाकरीता पार्किंग/ड्रॉपिंग पास देण्यात आलेल्या वाहनांत सदर पासधारक व्यक्तीशिवाय इतर कोणत्याही व्यक्तीस मंत्रालय प्रवेश करण्यास प्रतिबंध असेल.

ज) उपरोक्त परिच्छेद क्र. "अ"व "ब" येथे नमुद केलेल्या वाहनांना प्रवेशपास मंजूर करण्याचे अधिकार प्रधान सचिव (विशेष), गृह विभाग यांना राहतील. तर अपवादात्मक प्रकरणी विशेष बाब

म्हणून वाहनांना पार्किंग पास किंवा ड्रॉपिंग पास मंजूर करण्याचे अधिकार अपर मुख्य सचिव (गृह) यांना राहतील.

झ) उपरोक्त “ज” मध्ये वरील प्रमाणे विहित केलेल्या सक्षम प्राधिकाऱ्यांव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही शासकीय अधिकाऱ्यास अथवा पोलीस अधिकाऱ्यांस वाहनांना प्रवेश देण्याचे अधिकार असणार नाहीत. वॉकीटॉकीवरुन निरोप आला म्हणून वाहनास अथवा अभ्यागतांना पोलीसांनी प्रवेश देवू नये. या सुचनांचा भंग झाल्यास ती गंभीर बाब मानण्यात येईल.

ट) मंत्रालय प्रवेशासाठी लागू करण्यात आलेले हे सर्व नियम मंत्रालयासमोरील नवीन प्रशासन भवन इमारतीमध्ये प्रवेशासाठी देखील लागू राहतील.

ठ) सर्व वाहन प्रवेशपास (पार्किंग व ड्रॉपिंग) त्या कॅलेंडर वर्षाच्या अखेरपर्यंत म्हणजे दि.३१ डिसेंबर पर्यंत वैध असतील. त्यानंतर त्या प्रवेशपासांचे नुतनीकरण करुन घेणे आवश्यक असेल.

या मार्गदर्शक सूचना या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून लागू होतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करुन देण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्र.२०२५०८१२१२०६१३०९२९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

CHETAN BALASAHEB NIKAM

Digitally signed by CHETAN BALASAHEB NIKAM
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=HOME DEPARTMENT, 2.5.4.20=946f8eff01148466e26f8d80863da34d0a26661f5eefb602c359549d8ed4511e, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=7268DE40660971F80951C66D0E657E903B378196F51A978D2A366CF5EB564C0C, cn=CHETAN BALASAHEB NIKAM
Date: 2025.08.12 12:07:49 +05'30'

(चेतन निकम)

शासनाचे उप सचिव

प्रत:

१.मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
२.मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे सचिव
३.मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे सचिव
४.मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,
५.मा.उप मुख्यमंत्र्यांचे सचिव,
६.मा.विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/ विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
७.सर्व सन्मानीय संसद, विधानसभा, विधानपरिषद सदस्य,मा. मंत्री (गृह) यांचे खाजगी सचिव
८.सर्व मा.मंत्री/ राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव/ स्वीय सहायक,
९.मा. राज्यमंत्री, गृह (शहरे) यांचे खाजगी सचिव,
१०.मा. राज्यमंत्री, गृह (ग्रामीण) यांचे खाजगी सचिव
११.मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक,

१२.मा.महाअधिवक्ता, महाराष्ट्र राज्य,
१३.सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग,
१४.प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई,
१५.प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा, मुंबई,
१६. प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई
१६.प्रबंधक, लोकायुक्त व उप लोकायुक्त यांचे कार्यालय,
१७.सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई,
१८.सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
१९.प्रधान सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई,
२०.मुख्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, मुंबई,
२१.राज्य मुख्य सेवा हक्क आयुक्त, राज्य सेवा हक्क आयोग, मुंबई,
२२सर्व विभागीय आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य
२३.सर्व जिल्हाधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
२४.सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
२५.सर्व मंत्रालयीन विभागांच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख/ प्रादेशिक प्रमुख/ कार्यालय प्रमुख,
२६.महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई (५ प्रती),
२७.अध्यक्ष, इंडियन नॅशनल कॉंग्रेस, महाराष्ट्र प्रदेश कॉंग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई
२८.अध्यक्ष, नॅशनलिस्ट कॉंग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरीमन पॉईंट, मुंबई
२९.अध्यक्ष, भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी. डी. ओ.बॅरेक नं. १, योगक्षेमसमोर, वसंतराव भगवान चौक, नरिमन पॉईंट, मुंबई
३०.अध्यक्ष, भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राजभवन, एस.व्ही. पटेल रोड, मुंबई
३१.अध्यक्ष, भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (मार्क्सवादी), महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई
३२.अध्यक्ष, राष्ट्रीय जनता दल (से.), एल. आय. सी. इमारतीसमोर, मुंबई
३३.अध्यक्ष, बहुजन समाज पार्टी, डी -१, इन्सा हटमेंट, आझाद मैदान, मुंबई
३४.अध्यक्ष, शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई
३५.अध्यक्ष, महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना, राजगड, २०२, मातोश्री टॉवर, दुसरा मजला, पद्माबाई ठक्कर मार्ग, माटुंगा (प.), मुंबई
३६.निवडनस्ती, (कार्यासन विशा-४).

नमुना क्र.१

वाहन प्रवेशिका मिळविण्याबाबतचा विहित नमुना अर्ज

१.	वाहन वापरत असलेल्या अधिकारी/ पदाधिकारी यांचे नाव व पदनाम	
२.	वाहन क्रमांक (संपूर्ण)	
३.	वाहनाची मालकी (शासकीय/शासन मान्य खाजगी पुरवठादाराकडून प्राप्त भाडेतत्त्वावरील वाहन)	

(वाहन वापरात असलेल्या अधिकारी/पदाधिकारी/स्वीय सहायक यांची स्वाक्षरी)

टिप:- अर्जासोबत खालील कागदपत्रांची पूर्तता केल्याशिवाय अर्ज स्विकारला जाणार नाही.

१. सदर वाहनासोबत वाहनाच्या आर.सी. बुकची एक झेरॉक्सप्रत.
२. भाडेत्त्वावरील वाहन हे संबंधित शासन मान्य वाहन पुरवठादाराच्या नावाने नोंदणी झालेले असावे. तसेच ते वाहन संबंधित व्यक्तीच्या वापरात आहे असे त्या पदावरील व्यक्तीने स्वत: अथवा त्यांच्या कार्यालयाने प्रमाणित करणे आवश्यक आहे.